

Jeffrey D. Sachs, Columbia Üniversitesi'nde Ekonomi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörü'dür. Ayrıca Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Binyıl Kalkınma Hedefleri konusunda Özel Danışmanıdır.

Prof. JEFFREY D. SACHS

Küresel bir **çözüm ağı**

Bizim neslimizin, acilen büyük bir sosyal değişim çağını başlatmaya ihtiyacı var. Bu kez, gezegeni insanların yol açtığı bir çevre felaketinden kurtarmak üzere harekete geçmeliyiz. Yılda 70 trilyon dolarlık küresel ekonomimiz, doğal çevre üzerine benzeri görülmemiş bir baskı bindiriyor. Daha fazla ekonomik kalkınmayı, çevresel sürdürülebilirlikle uzlaştırmak için sağlam kanıtlarla desteklenen yeni teknolojilere, davranışlara ve ahlak kurallarına ihtiyaç duyacağız.

Büyük sosyal değişim, çeşitli şekillerde gerçekleşir. Teknolojide bir çığır açılması, buharlı motor, bilgisayarlar, internet başrolü oynayabilir. Mahatma Gandhi, Martin Luther King Jr. ve Nelson Mandela gibi vizyonerler, kitlelerin adalet talep etmesi için ilham verebilir. Siyasi liderler, Franklin Roosevelt ve Yeni Düzen gibi geniş kapsamlı bir reform hareketine yol açabilir.

Bizim neslimizin, acilen büyük bir sosyal değişim çağını başlatmaya ihtiyacı var. Bu kez, gezegeni insanların yol açtığı bir çevre felaketinden kurtarmak üzere harekete geçmeliyiz.

Hepimiz bu güçlüğü neredeyse her gün hissediyoruz. Sıcak dalgaları, kuraklıklar, seller, orman yangınları, buzulların erimesi, nehirlerin kirlenmesi ve şiddetli fırtınalar, insanların faaliyetleri yüzünden gezegeni sarsıcı derecede artan bir hızda hırpalıyor. Yılda 70 trilyon dolarlık küresel ekonomimiz, doğal çevre üzerine benzeri görülmemiş bir baskı bindiriyor. Daha fazla ekonomik kalınmayı çevresel sürdürülebilirlikle uzlaştırmak için sağlam kanıtlarla desteklenen yeni teknolojilere, davranışlara ve ahlak kurallarına ihtiyaç duyacağız.

ZAMAN GİDEREK AZALIYOR

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Ban Ki-moon, küresel politikayla toplumun yol ayrımındaki bu özel konumundan, benzersiz güçlüklerle mücadele ediyor. Siyasi düzeyde, BM, 193 üye ülkenin uluslararası kanunları müzakere etmek ve oluşturmak için toplantı yeridir. Tıpkı 1992'de Rio Yeryüzü Zirvesi'nde kabul edilen iklim değişikliği hakkındaki önemli anlaşma gibi. Küresel toplum düzeyinde ise BM, dünya vatandaşlığını temsil eder. BM Ana Tüzüğü'nde "Biz Birleşmiş Milletler halkları" diye söylendiği gibi. Toplum düzeyinde BM, gelecekteki nesiller dâhil hepimizin hak ve sorumluluklarıyla ilgilidir.

Geçtiğimiz iki 10 yıllık dönemde hükümetler, çevre tehditlerine çözüm bulmak konusunda yetersiz kaldı. Siyasetçiler 1992 Yeryüzü Zirvesi'nde kabul edilen anlaşmaları düzgün şekilde uygulamadı. Ban, güçlü hükümet eylemlerinin hâlâ hayati olduğunu biliyor fakat aynı zamanda, özellikle pek çok hükümet ve siyasetçiler kazanılmış menfaatlere minnet ettiği ve pek az siyasetçi bir sonraki seçimlerden daha uzağını kapsayacak şekilde düşündüğü için, sivil toplumun daha büyük bir rol oynaması gerektiğini de kabul ediyor.

Ban, küresel toplumun hareketine izin vermek için, benim de memnuniyetle gönüllü olduğum yeni bir cesur küresel girişim başlattı. BM Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı, gezegeni kurtarmak için küresel bilgiyi harekete geçirecek güçlü bir çabadır. Ana fikir, dünyanın dört bir yanında sürdürülebilir kalkınma için yeni ve son teknoloji ürünü yaklaşımları tespit edip göstermeye yönelik küresel bilgi ve eylem ağlarını kullanmaktan oluşu-

yor. Ağ, özel sektörle birlikte hükümetleri, BM kurumlarını, sivil toplum örgütlerini desteklemek için çalışacak.

İnsanlık, üretmek ve daha düşük karbonlu enerji kullanmanın, gıdayı sürdürülebilir şekilde yetiştirmenin, yaşanabilir şehirler inşa etmenin ve evrensel ortak varlıklar olan okyanusları, biyoçeşitliliği, atmosferi idare etmenin yeni yollarını öğrenmeye ihtiyaç duyuyor. Ama zaman giderek azalıyor.

Günümüzün mega şehirleri, örneğin, tehlikeli sıcaklık dalgaları, yükselen deniz seviyesi, daha şiddetli fırtınalar, büyük trafik sıkışıklığı, hava ve su kirliliğiyle zaten mücadele etmek zorunda. Tarım bölgeleri, artan iklim değişikliğinin karşısında daha dirençli olmak zorunda çoktan kaldı. Dünya üzerindeki bölgelerden biri ulaşımını, enerji ihtiyaçlarını, su veya gıda kaynaklarını idare etmeyi daha iyi bir şekilde başardığından, bu başarılar hızla küresel bilgi tabanının parçası haline gelmeli ve diğer bölgelerin de bundan hızla faydalanmasını sağlamalıdır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ÇÖZÜMLERİ AĞI'NA ŞİRKETLER KATILMALI

BM'nin bilgi ağında üniversitelerin oynayacağı çok özel bir rol var. Bundan tam 150 yıl önce, 1862 yılında, Abraham Lincoln, yerel topluluklara çiftçiliği ve yaşam kalitesini bilim aracılığıyla geliştirmek için yardım etmek üzere ABD'nin "okul binası inşa edilmek üzere arazi bağışını" oluşturdu. Bugün dünyanın her yanında, üniversitelerin bağlı oldukları toplulukların karşı karşıya olduğu yoksulluğun azaltılması, temiz enerji, sürdürülebilir gıda kaynakları ve diğerleri gibi görevlerde yardımcı olmalarına ihtiyacımız var. Dünya üniversiteleri, birbirleriyle bağlantı kurmaları sağlanarak ve müfredatları çevrimiçi erişilebilir yapılarak, karmaşık sorunların bilimsel tabanlı çözümlerini keşfetmek ve tanıtmak için daha verimli hale getirilebilir.

Özel sektörün de sürdürülebilir kalkınmada oynayacağı önemli bir rol bulunuyor. Günümüzde özel sektörün iki yüzü var. En son sürdürülebilir teknolojilerin, çığır açan araştırma ve geliştirmenin, dünya kalitesinde yönetimin ve çevresel sürdürülebilirlikte liderliğin ambarı durumunda. Ancak aynı zamanda da şirketler çevre mevzuatını ortadan kaldırmak, kurumlar vergisi oranlarını düşürmek ve ekolojik yıkım konusunda kendi sorumluluklarından kaçınmak için agresif bir şekilde lobi yapıyorlar. Bazen aynı şirketin, bu sınırın her iki yanında birden çalıştığı oluyor.

Acilen, ileri görüşlü şirketlerin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'na katılmasına ihtiyacımız var. Bu şirketler, yeni fikir ve teknolojileri erken dönem özendirici projelere taşıyıp, küresel öğrenme çarklarını hızlandırırlar. Eşit derecede önemli olarak, meslektaşlarını çevre karşıtı lobi yapmaktan ve hükümetlerin eylemsizliğinin sorumlusu olan kampanya finansmanı alışkanlıklarından vazgeçirmek için onlara baskı yapabilecek, önemli miktarda saygın şirket liderlerine de ihtiyacımız var.

ÜRETİM SİSTEMLERİ YENİDEN OLUŞTURULMALI

Sürdürülebilir kalkınma, kısa dönemli bir görev değil, nesillere yayılan bir mücadele. Enerjinin, gıdanın, ulaşımın ve diğer sistemlerin yeniden keşfi, yıllar değil, on yıllar sürecek. Ama bu mücadelenin uzun dönemde olması, bizi tembelliğe itmemeli. Üretim sistemlerimizi, tam da değişim uzun süreceği ve çevreyle tehlikeleri çok acil olduğu için, şimdi yeniden oluşturmaya başlamalıyız.

Geçtiğimiz Haziran ayındaki Rio+20 Zirvesi'nde dünya devletleri, Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin yoksulluğu, açlığı ve hastalıkları azaltmadaki başarısı üzerine, 2015'ten sonraki dönem için bir dizi yeni sürdürülebilir kalkınma hedefleri benimsemek üzerinde mutabık kaldı. 2015 sonrası dönemde, yoksullukla ve çevreyi korumak için mücadele, omuz omuza verilecek ve birbirini pekiştirecek. Genel Sekreter Ban Ki-moon, yeni 2015 sonrası hedeflerin açık, katılımcı ve bilgiye dayanan bir şekilde tesis edilmesine yardımcı olmak için çeşitli küresel işlemler başlattı bile.

BM Genel Sekreteri'nin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'nı başlatması bu nedenle doğru bir zamanda olmuştur. Dünya yalnızca sürdürülebilir kalkınma sağlamak için yeni bir dizi hedef benimsemekle kalmayacak, aynı zamanda bu hayati hedeflerin yakalanması için uzmanlardan oluşan yeni bir küresel ağa da sahip olacak.

Telif Hakkı: Project Syndicate, 2012.
www.project-syndicate.org

Sürdürülebilir kalkınma, kısa dönemli bir görev değil, nesillere yayılan bir mücadele. Enerjinin, gıdanın, ulaşımın ve diğer sistemlerin yeniden keşfi, yıllar değil, on yıllar sürecek. Ama bu mücadelenin uzun dönemde olması, bizi tembelliğe itmemeli.